

Vurdum Duymadılar

– Arzeni · 24 Ekim 2011

Japonya depremi sonrasıydı, birçok şey yazıldı, çizildi. Toplum olarak, depremden, depreme ilgili her şeyden korkup kaçıyoruz. Hâlbuki böyle bir gerçeğimiz var ve kaçmak yerine sahiplenip, elimizden geleni yapmamız gerekir. "Deprem öldürmez, bina öldürür" gerçeğini içimize sindirip, kendi içimizde oto kontrol kurmalıyız. Pazardan, sebze -meyve alırken çeriği-çürüğü var mı? diye pazarın altını üstüne getirirken, deprem konusunda neden duyarsızlaşırız? Ev alırken veya yaparken veya da yaptırırken bu hassasiyeti neden göstermeyiz anlayamam? Dere kenarına, su yatağına, kumul araziye ev yaparsan doğa seni affetmez. Kaliteli beton-malzeme, kalın demir, iyi yer seçimi, sağlam radya temel, mühendislik desteği ve kalifiye işçilik olmazsa sonuç kaçınılmaz olur. Toplum olarak bilinçlenip, kaliteli yaşamak hepimizin hakkıdır.

Deprem olduğu an, ilk panikten kurtulduğumuzda yapmamız gereken sakin olmaktır. Unutmayalım ki; Bir binanın en zayıf olan bölümleri merdivenleridir. Bu durumu hafızamıza kazıyıp, bulunduğumuz yerden çıkmamamız gerekir. O esnada cenin pozisyonunu alıp (Başımızı ellerimizin arasına alarak, ayaklarımızı karnımıza doğru çekme pozisyonu) giriş altlarına, kapı altlarına, masa veya sağlam bir yerlere saklanmamız gerekir. Ha, kaçacaksa ta, merdivene aşağı değil, yukarı doğru koşmalıyız! Zaten, her şeyi ters bilen bir milletiz maalesef !!!

Marmara depremi sonrası, bir deprem yönetmenliği yayınladı. Binalara yapı denetimi getirildi. Bu işle ilgili olarak devlet birimleri kuruldu ve özel şirketler çoğaldı... Teoride mükkel bir gelişmeydi. Geç kalınmış bir realitydi. 1999 sonrası yapılan binalar sağlam olmaya başladı. Bu da birkaç yıl sürdü. Yıllar ilerledikçe karakteristik özelliğimiz varya unutkanlık, balık hafızalılık depremi unutmaya başladık!!!...Ama unuttuğumuz bir şey daha var ki;deprem bizi unutmuyor gerçeğini unuttuk.

Bina denetim kuruluşları ve inşaat firmaları işi savsaklamaya, parayı verip raporlar alınmaya başladı.(İşini iyi yapan istisnaları ayırıyorum)...

Sonuç; 23.10.2011 VAN DEPREMİ... Yüzlerce ölü, binlerce ağır yaralı... Bilinemeyen oranlarda maddi kayıplar, haritadan silinen kerpiç yapı köyler...Ve o, köylerde o an'a kadar yaşamayı başaran insanlarımız...

İki defa depremzede oldum. 1982 Erzurum-Kars depremi ve aşağıda anlatmaya gayret göstereceğim 1992 Erzincan depremi...

****

Soğuk bir Erzurum ilkbaharı idi. O yıl, ramazan mart ayında eda ediliyordu. Babam, işten yeni gelmiş, açılan iftar sonrası namazlar kılınmış, çay faslı başlamıştı. Her zaman ki gibi, akşam yedi haberleri izlenip, teravih için camiye gidilecekti!

“Oğlum, şunun sesini biraz açta rahatça işitelim!”

“Tamam baba “

Her haberi, dinlediğinde, yorumları peşinden geliyordu. Haber spikeri, bil umum haberleri hararetle anlatıyordu. Babamın arzu ile beklediği haber gelip çatmıştı. “DYP-SHP hükümeti, 164 ret oyuna karşılık 280 evet oyu ile kuruldu. Başbakan Demirel, Başbakan yardımcısı Erdal İnönü oldu. Bakanlar kurulu ise...” sayarken, küüt! diye bir sesle ayağa fırladık. Saat:19.18... Bu bir deprem! Beşik gibi sallanıyor, tir tir titriyorduk. Hepimiz dışarı fırladık. Yaklaşık on-onbeş saniye sürdü o korkunç an!

Babam, tecrübesine dayanarak yorumda bulundu; “Bu, ya Bingöl ya da Erzincan’ı vurdu. Şiddetli bir deprem, inşallah çok hasar ve zaiyat yoktur “ dedi.

Belli bir süre sonra eve geçtik, Televizyon açık, kırmızı hatlı uyarı çizgisi, hızlı bir şekilde televizyonun altından kayarak gidiyordu.” Dikkat! Dikkat! Erzincan da Deprem!... Erzincan yerle bir oldu! Alınan haberlere göre 6,9 şiddetinde ki deprem Erzincan’ı yuttu!”

Dünyamız, başımıza yıkılmıştı! Akrabalarımız vardı, karşı kapı komşumuzun oğlu ve benim en samimi arkadaşım Yücel Kemal, Erzincan Polis okulundaydı, en önemlisi komşu ilimiz yerle bir olmuştu. Telefonlar çalışmıyor, Erzincan’la bağlantı kopmuştu!...

Hemen, mahalleli olarak bir otobüs kiraladık, lazım olabilecek erzakları yükledik ve Erzincan’a doğru yola çıktık. Yücel Kemal’in babası ve annesi gibi, oğulları, kızları, yakınları Erzincan’da olan insanların feryadı ve duaları asumana yükseliyordu otobüs içinde...

Yol bitmez olmuştu...

“Yavrum, yavrum daha sana doyamadım yavrum! Allah’ım sen büyüksün, inşallah bir şey olmamıştır yavruma ve arkadaşlarına...” ağıtlar ağıtlar! Anaların yürekleri coşmuştu bir kere, susturmak önüne set vurmamak ne mümkün! Dualar, dualar...

Erzincan yolu, araçlarla doluydu. Duyarlı Anadolu insanı yine acıda birleşmişti. Erzurum’dan, Kars’tan, Artvin’den, Trabzon’dan tüm komşu illerden kamyonların sırtlarına depremzedelere yarayabilecek ne var ne yoksa doldurmuş, bir an önce yola çıkmıştı. Şehre yaklaştıkça olayın vahameti, iyice gün yüzüne çıkıyordu. Haber yapmak için yola çıkan TRT aracı, ikiye yarılmış yolda kaza yapmış

ortalık kan-revan içindeydi.!

Bu olay, yüreklere acının katmeri olarak işlemiştir. Feryatlar, bu sefer tanımadığı ama görevi uğruna kaza yapan canlar içindi.

Aman Allah'ım! Binalar yerle bir olmuş, kirişler birbiriyle en yakın temasa geçmişti. Aradaki duvarlar yok olmuş, içindeki insanları tahayyül bile edemiyorduk! Manzara feci, yürekler acının zirvesindeydi. Beş katlı polis okulunun duvarları büyük yarıklarla açılmış, yer yer çatlamıştı. Burada, hiç bir şey olmazsa ezilmeden kaynaklanan onlarca ölü vardır diye düşündük! Otobüs direkt olarak, Polis Okulu önüne geldi. Polis Okulu bahçesi yüzlerce demir ranza ile doluydu. Üzerinde, inleyenler, ağlayanlar, kusanlar!

Otobüsten inen, kendi yakınının ismini haykırıyordu. Benim dilim ise, aralıklı olarak bir Yücel Kemal birde Murat diye haykırıyordu! Koşturmaca ve acının tarifi mümkün değildi. Koştururken bir ses duydum...

"İbrahim, İbrahim!" Sese doğru yöneldim. Olduğum yere diz üstü çöküp ellerimi yukarı kaldırarak; "Allah'ım sana şükürler olsun!" diyerek yalvardım. Sonrasında ani refleksle fırlayıp, Yücel Kemal'in boynuna sarıldım.

"Arkadaşım benim, şükürler olsun yaşıyorsun!"

"Evet, İbrahim evet yaşıyorum"

"Çabuk, anneni ve babanı bulalım! Müjdeni vermem lazım!"

Berberce kapıya doğru koşmaya başladık. O an anlatılmaz yaşanır. Önce Anne, sonra baba'nın sarılışı vardı. Gözlerden akan yaşlar kovalar dolusuncaydı.

"Çok şükür, ölü yok okulda, teravih için topluca spor salonundaydık, tek katlı olduğu için bir şey olmadı, teravihte olmasaydık çoğumuz ezilerek ölürdük" dedi. Anne ve babayı otobüse teslim ederek, gençler olarak; Yücel Kemal'le şehrin içlerine doğru aktık...

Tarih bu olayı,1992- Erzincan Depremi olarak kayda geçti. Şiddeti 6,9,resmi kayıtlara göre 685 ölü 3850 ağır yaralı var... Halkın söylemlerine göre bunun birkaç katı ölü vardı. Sonrasında, dipnotta belirtilen depremler memleketimde acı yüzünü her defasında gösterdi. Ancak, ne hazindir ki; vurdumduymazlık, unutkanlık her defasında ölü sayısını ve acılarımızı kat be kat artırdı... "Deprem öldürmez, bina öldürür" diyorlar... Peki, bu ne demektir? Cevabı Japonya'dan geldi.

Rabbim Van'lı tüm depremzedelere yardım etsin... Ölenlerimize Allah'tan rahmet, yaralılarımıza bol şifalar ve kalanlarımıza geçmişler olsun dileklerimi sunarım...

Haydi Türkiye! Şimdi, yardım, dua ve dostu düşmana karşı birlik zamanıdır...

****

Türkiye'deki fay hatları ve depremle ilgili birkaç dipnot;

“Kuzey Anadolu Fay Hattı (KAF): Saroz Körfezi'nden başlar, Marmara Denizi, Sapanca Gölü, Adapazarı, Tosya ve Erzincan üzerinden Van Gölü kuzeyine kadar uzanır.

Doğu Anadolu Fay Hattı (DAF): Hatay grabeninden başlar, K. Maraş, Adıyaman, Malatya ve Elazığ ovalarından geçerek Bingöl'e kadar sokulur.

Batı Anadolu Fay Hattı (BAF): Ege Bölgesi'nde, kuzeyden güneye doğru uzanan çok sayıda fay hatlarından oluşur.

Fay hatları, yer kabuğunun zayıf ve hareket halindeki bölgeleridir. Volkanik sahalar, genç kıvrım dağları ve deprem alanlarının uzanışı fay hatlarıyla paralellik gösterir.

Türkiye nüfusunun % 60'a yakını, faal olan ve zarar verebilen deprem alanları üzerinde yerleşmiştir.

Daha önce görülen Erzurum, Erzincan, Van, Bolu, Çankırı, Tokat, Adapazarı, Kütahya, Burdur, Lice, Bingöl, Dinar, Ceyhan, Gölcük ve Düzce depremlerinin büyük oranda can ve mal kaybına neden olmasında, bu kentlerin fay hatları üzerinde yer almalarının önemli rolü olmuştur.

Konya Ovası, Karaman, Mersin (Taşeli Plâtosu çevresi), Ergene Havzası ve Mardin Eşiği deprem bakımından tehlikesi az olan yerlerdir.”